

Obsah

ÚVOD.....	3
PRVÁ ČASŤ.....	5
I. STRUČNÝ PREHLAD DEJÍN FILOZOFIE.....	5
II. PREDMET PSYCHOLÓGIE.....	12
1. TELESNÉ JAVY A PSYCHICKÉ JAVY SÚ ODLIŠNÉ.....	12
2. TELESNÉ A PSYCHICKÉ JAVY, HOCI ODLIŠNÉ, SÚ VZÁJOMNE ZÁVISLÉ.....	13
III. METÓDY PSYCHOLÓGIE.....	14
1. METÓDY V PRVEJ OSOBE.....	14
1.1. Čo je introspekcia?.....	14
1.2. Výhody introspektívnej metódy.....	15
1.3. Námietky proti introspekcii.....	15
1.4. Vonkajšie pozorovanie.....	17
1.5. Vyvolaná introspekcia.....	18
2. METÓDY V TRETEJ OSOBE.....	19
2.1. Psychofyziologická experimentálna forma.....	20
2.2. Psychofyzická forma experimentovania.....	20
2.3. Psychologická forma výskumu v pravom zmysle slova.....	22
2.4. Metóda psychologických testov.....	22
2.4.1. Inteligenčné testy.....	23
2.4.2. Testy veku.....	23
2.4.2.1. Binetov a Simonov test.....	23
2.4.2.2. Termanov test.....	25
2.4.2.3. Terman-Merrilov test (1937).....	25
2.5. Testy vlôh.....	25
2.6. Charakterologické testy.....	26
2.7. Iné testy osobnosti.....	26
2.7.1. Testy Decrollyho a Wauthiera.....	26
2.7.2. Hrádzové testy.....	26

2.7.3. Projektívne testy	26
2.7.4. Rorschahov test	27
2.7.5. Murrayov Tematický apercepčný test (T.A.T.)	27
IV. INÉ PSYCHOLOGICKÉ HLADISKÁ	28
DRUHÁ ČASŤ	31
I. DYNAMICKÁ PSYCHOLÓGIA	31
1. Čo je to tendencia?	32
2. Čo nazývame reflexom?	33
3. Čo je inštinkt?	34
4. Čo je to návyk?	37
5. Vývoj a zmeny tendencií	39
5.1. Socializácia tendencií	40
5.2. Spiritualizácia tendencií	40
6. Triedenie (klasifikácia) tendencií	41
7. Rola tendencií	41
II. FREUDOVSKÁ PSYCHOANALÝZA	42
1. Vznik Freudovej metódy	43
2.2. DOPLNKOVÉ SPRESNENIA RÔZNYCH TECHNÍK, KTORÉ FREUD POUŽIL	47
2.2.1. Breuerova katartická metóda	47
2.2.2. Metóda voľných asociácií	47
2.2.3. Metóda transferu	47
2.2.4. Analýza snov pacienta	48
2.2.5. Analýza chybných gest	48
3. FREUDOVE FILOZOFICKÉ PREDPOKLADY	49
3.1. Téza o sexuálnom pôvode neuróz	49
3.2. Sublimácia sexuálneho inštinktu	50
3.3. Formovanie osobnosti	50
3.4. Vývin JA	52
3.5. Vplyv úzkosti na vývin JA	53
3.6. Pôvod kultúry	53
3.7. Jestvovanie inštinktu smrti (<i>thanatos</i>)	54

3.8. Topológia ľudskej skutočnosti	54
4. FREUDOVI DISIDENTI	58
4.1. Alfred ADLER (1870 – 1937)	58
4.2. Carl Gustav JUNG (1875 – 1961)	60
5. NASLEDOVNÍCI A NOVÁTORI	63
ZÁKLADNÉ NOVÉ SMERY	64
5.1. Detskí psychoanalytici	64
5.2. Test L. Szondiho.....	64
5.3. Metóda Desoille: prebudený sen.....	65
5.4. Psychológia žien	65
5.5. Chicagska psychoanalytická škola.....	65
5.6. Nedirektívna terapia Carla Rogersa	66
5.7. Lacanova štrukturalistická psychoanalýza.....	66
5.8. Françoise Dolto	67
TRETIA ČASŤ	69
I. ŠTATÚT PSYCHOLÓGIE	69
1. Problém jednoty psychológie	69
2. Možno hovoriť o psychológii ako o vede?	70
3. Jestvuje princíp integrácie rozličných prúdov a metód používaných v psychológii?.....	71
4. Problematika ľudskej bytosti.....	71
II. ŠTATÚT PSYCHOANALÝZY	72
1. POZITÍVA FREUDOVEJ PSYCHOANALÝZY.....	73
2. NEGATÍVNE PRVKY FREUDOVEJ PSYCHOANALÝZY.....	73
III. PRÍNOS DYNAMICKEJ PSYCHOLÓGIE	83
1. ČO JE TO CHARAKTEROLÓGIA?	84
2. CIEĽ CHARAKTEROLÓGIE.....	85
3. METÓDY CHARAKTEROLÓGIE.....	85
4. DELENIE CHARAKTEROLÓGIE	87
A. VŠEOBECNÁ CHARAKTEROLÓGIA	87
KONŠTITUTÍVNE VLASTNOSTI	87
1. Emotivita	87

1.1. Emotivita a jej prejavy	88
2. Aktivita	88
2.1. Zvyčajné znaky aktivity	88
2.2. Neaktívnosť	88
2.3. Hlavné účinky aktivity	89
3. Znenie (Odozva)	89
3.1. Prejavy primárnosti	90
3.2. Prejavy sekundárnosti	90
4. DODATOČNÉ VLASTNOSTI	90
4.1. Rozsah poľa vedomia	91
4.2. Polarita	91
4.3. Analytická a syntetická inteligencia	91
4.4. Egocentrizmus a alocentrizmus	92
4.5. Nenásytnosť	92
4.6. Zmyslové záujmy	92
4.7. Jemnosť	93
8. Intelektuálna vášeň	93
B. ŠPECIÁLNA CHARAKTEROLÓGIA	94
Hlavné typy charakteru	94
1. Vášnivý typ (E.A.S.)	95
2. Sentimentálny typ (E.nA.S.)	95
3. Cholerici (E.A.P)	95
4. Nervózny typ (E.nA.P)	95
5. Sangvinici (nE.A.P)	96
6. Flegmatici (nE.A.S)	96
7. Amorfní (nE.A.P)	96
8. Apatíci (nE.nA.S)	97
C. TESTY NA ZISTENIE CHARAKTERU	97
D. CHARAKTEROLOGICKÝ DOTAZNÍK	98
1. Emotivita	98
2. Aktivita	99
3. Sekundárnosť	100

4. Rozsah poľa vedomia	101
5. Polarita.....	102
6. Nenásytnosť.....	103
7. Zmyslové záujmy.....	104
8. Jemnosť.....	106
9. Intelektuálna vášeň	107
IV. PRÍNOS PSYCHOLÓGIE.....	109
A. PRE DUCHOVNÝ ŽIVOT	109
B. PRÍNOS PSYCHOLÓGIE PRE DUCHOVNÝ ŽIVOT NA POLI VÝCHOVY	113
C. DÔSLEDKY PRE VÝCHOVU	113
VŠEOBECNÝ ZÁVER.....	115
Oponenský posudok habilitačnej práce ThLic. Jozefa Kočíka Filozofický a teologický pohľad na dynamickú psychológiu.....	117
Jozef Kočík: Filozofický a teologický pohľad na dynamickú psychológiu (Košice 1996) – posúdenie habilitačnej práce.....	121
KOČÍK, J.: Filozofický a teologický pohľad na dynamickú psychológiu	125
BIBLIOGRAFIA.....	129